

DOCUMENT DE POZIȚIE

**pentru audierea publica din 19.05.2011, Cluj-Napoca, hotel City Plaza, Str.
Sindicatelor Nr. 9-13 cu tema:**

**Procesarea deșeurilor miniere și industriale în scopuri economice și
medioambientale**

PETRICEAN ȘTEFAN

Președinte-CSN MERIDIAN - Filiala Maramureș

Președinte–Uniunea Sindicatelor Miniere Maramureș

Județul Maramureș, Baia Mare, Str. Podul Viilor Nr. 8

Cod postal: 430321

Tel/Fax: 0262-215841

Email: meridian_mm@yahoo.com, usmmaramures@yahoo.com,

Website: www.csnmeridian.ro,

Baia Mare

19 mai 2011

Uniunea Sindicatelor Miniere Maramureș

Uniunea Sindicatelor Miniere Maramureș (USM-MM) este organizația sindicală reprezentativă și parteneră de dialog social la nivelul Companiei Naționale a Metalelor Prețioase și Neferoase REMIN S.A Baia Mare (compania minieră care cuprinde toate exploatarea miniere de metale neferoase și prețioase din nord-vestul României) fiind organizația care a negociat toate Contractele Colective de Muncă aplicabile la nivelul companiei din 1990 și până în prezent. Cuprinde toate organizațiile sindicale de la exploatarea miniere din bazinul minier Maramureș (EM Săsar, EM Herja, EM Baia Sprie, EM Cavnic, EM Băiuț, EM Turț, Sindicatul Remin-Econord, Sindicatul Flotația Centrală Baia Mare). USM-MM a fost implicată ca partener atât în programele de reorganizare și restructurare a mineritului la nivel național și zonal (Maramureș, Bistrița, Satu Mare) cât și în programele de reconverție profesională a forței de muncă din minerit și în programele de conversie economică și socială a comunităților miniere, ca membru al Consorțiului Comunitar Minier Maramureș. Asigură asistență și consultanță în domeniul social, dreptul muncii și dreptul sindical pentru organizațiile componente și pentru membrii acestora. USM-MM este membru fondator al Asociației Consorțiul Zonal Pentru Dezvoltare Socială Maramureș, înființată cu scopul de a sprijini comunitățile miniere aflate în declin economic și social și locuitorii acestora. Uniunea Sindicatelor Miniere Maramureș face parte din **Confederația Sindicală Națională MERIDIAN**, la care este afiliată la nivel național.

Scurt istoric al mineritului în Maramureș

Mărturii scrise despre începuturile mineritului în bazinul minier Maramureș sunt cunoscute din anul 1329. Cantitatea, varietatea și importanța resurselor minerale solide din subsolul teritoriului județului Maramureș, au făcut ca mineritul să constituie o îndeletnicire tradițională a locuitorilor din această parte a țării. De la începutul secolului XX, bazinul minier Maramureș devine un principal furnizor de materii prime și metale prețioase în care s-au dezvoltat un număr de 22 de unități de producție care au stat la baza dezvoltării economice și sociale a județului Maramureș și a județelor învecinate. În 1993 în minerit erau angajate peste 30.000 de persoane din această regiune miniera. Pe lângă minerit s-au dezvoltat și alte ramuri economice conexe, construcții de mașini, utilaje miniere, etc, precum și unități de învățământ profesional, preuniversitar și universitar de profil.

Din anul 2007, după o restructurare continuă și cu impact economic și social puternic negativ, activitatea de extracție și prelucrare a minereurilor în Maramureș a încetat, iar în prezent se execută doar lucrări de conservare, închidere și pază a patrimoniului.

Odată cu încetarea activităților miniere, a început și declinul celorlalte activități industriale, iar zonele miniere monoindustriale au rămas subdezvoltate și fără perspective, cu toate încercările făcute de stat de a sprijini comunitățile miniere și locuitorii acestora.

Deșeuri miniere

Activitatea minieră a produs, din cauza specificului său, o cantitate mare de deșeuri miniere și multiple și variate efecte negative asupra mediului. Datorită tehnologiei și a utilajelor învechite, care au generat pierderi pe fluxul tehnologic și datorită faptului că nu s-a putut recupera prin tehnologia existentă în acea perioadă toată cantitatea de metale din minereurile prelucrate, în iazurile de decantare se mai găsesc cantități însemnate de metale neferoase (cupru, plumb, zinc), prețioase (aur, argint) dar și metale rare (wolfram, molibden, cadmiu) care s-a considerat neeconomic de recuperat în acea perioadă. De-a lungul timpului, s-au produs și accidente tehnice, care au dus la infestarea apelor râurilor din zonă și la contaminarea unor mari suprafețe de teren cu reziduuri miniere cu conținuturi de metale grele și diferite substanțe toxice care au avut efecte devastatoare asupra florei și faunei din regiune. În Maramureș sunt 10 iazuri de decantare ce contin aproximativ 81 milioane tone de steril depozitate pe suprafețe de peste 140 hectare.

În România, de-a lungul timpului, au fost construite, ca urmare a activităților miniere, 64 de iazuri de decantare, care ocupă o suprafață de aproape 1350 ha și înmagazinează peste 350 milioane metricubi de steril.

Efectele negative manifestate asupra mediului înconjurător de construirea și exploatarea iazurilor de decantare pot fi sintetic menționate, după cum urmează:

- impact vizual neplăcut;
- distrugerea și ocuparea unor mari suprafețe de teren pentru o perioadă foarte lungă de timp;
- poluarea apelor de la suprafață sau din subteran cu elemente chimice dizolvate sau cu suspensii de particule solide antrenate din diguri de către apele de ploaie sau de infiltrații;
- poluarea aerului cu gaze rezultate din mineralele conținute în iazuri sau produse prin oxidarea și arderea acestora;
- distrugerii materiale și de vieți omenești datorită pierderii stabilității iazurilor, etc.
- sterilul de granulație mică de pe taluzurile și platformele iazurilor de decantare este antrenat de vânt, impurificând atmosfera și este transportat la mare distanță pe terenurile și în localitățile din apropiere afectându-le cu toate consecințele de mediu și sănătate a populației.

În prezent, iazurile de decantare pe care s-au depozitat deșeurile miniere sunt cuprinse în programul de închidere, fără să se ia în calcul că pot constitui o resursă secundară de minerale, fiind considerate deșeuri miniere (în legislația actuală) nu ca o potențială resursă secundară de minerale. Iazurile ocupa suprafețe mari de teren care sunt inutilizabile, în multe situații sunt amplasate în intravilanul localităților, reprezentând un potențial pericol din punct de vedere al stabilității iazurilor (au fost cazuri de astfel de accidente în Europa și în lume) dar și din punct de vedere al poluării apelor, aerului și solului.

Soluția propusă

Tratarea și procesarea deșeurilor miniere în scopul recuperării substanțelor minerale utile din iazurile de decantare, urmată de depozitarea reziduurilor în condiții de siguranță în zone în care nu mai reprezintă o amenințare pentru comunități, fără a influența negativ factorii de mediu, cu redarea terenului pentru dezvoltarea unor activități alternative la minerit. Tratarea acestor tipuri de deseuri în scopuri economice poate contribui la îmbunătățirea mediului, a peisajului, a ocupării forței de muncă și a condițiilor sociale în comunitățile afectate. Această soluție ar rezolva în mare parte problemele pe care le crează în prezent iazurile.

De asemenea, stimularea, susținerea și dezvoltarea cercetării orientate spre folosirea reziduurilor rezultate în urma procesării, ca materie primă secundară în alte domenii de activitate (umplutură pentru realizarea terasamentelor autostrăzilor și șoselelor, căilor ferate, construirea de baraje și diguri, confecționarea de materiale prefabricate, ca material pentru umplerea golurilor subterane realizate prin activitatea de extragere a zăcămintelor etc.), ar duce la eliminarea deșeurilor miniere și a potențialelor riscuri pe care acestea le reprezintă. Utilizarea reziduurilor miniere ca materie primă secundară ar reduce costurile de procesare, nu ar mai fi terenuri afectate de depozitarea reziduurilor, s-ar elimina costurile de ecologizare a iazurilor și costurile de monitorizare post închidere. În acest fel ar fi eliminată în totalitate sursa de poluare, eliminându-se și riscurile de mediu.

Impact și beneficii

De procesarea deșeurilor miniere vor beneficia comunitățile miniere care au în intravilan terenuri ocupate de iazurile de decantare, operatorii economici care vor procesa iazurile, locuitorii din raza de risc a iazurilor de decantare, agențiile de protecția mediului, etc.

Operatorii economici care vor procesa aceste iazuri vor crea locuri de muncă, dând o șansă persoanelor fără loc de muncă din comunitățile miniere de a se integra pe piața muncii.

Poluarea solului și apelor cu metale grele va fi mult diminuată sau chiar eliminată dacă reziduurile miniere vor fi folosite ca materie primă secundară pentru alte domenii de activitate (sunt rezultate de acest fel în alte țări).

Eforturile mari, necesar de depus pentru realizarea acțiunilor de îmbunătățire a mediului ambiant, de refacere a terenurilor, de creștere a interesului turistic pentru fostele zone și localități miniere și de deschidere a unor căi de dezvoltare a industriilor alternative mineritului, trebuie să fie susținute atât de decidenții politici din România cât și de decidenții politici la nivel european prin stimularea și susținerea activităților de procesare a deșeurilor miniere.

Posibili oponenți la soluția propusă de procesare a iazurilor de decantare

Oponenți ai soluției de procesare a iazurilor de decantare ar putea fi firmele care execută lucrări de închidere a iazurilor care și-ar vedea periclitată afacerea, ONG-uri de mediu și agențiile de mediu care ar putea vedea în procesarea iazurilor potențiale riscuri de poluare, administrațiile locale pe a căror areal s-ar amplasa depozitele de reziduuri rămase după procesarea iazurilor (daca reziduurile nu se vor folosi ca resursă de materie prima secundară în alte domenii de activitate) și persoanele care ar deține terenuri în apropierea depozitelor de reziduuri miniere.

Ca suport și sprijin pentru prezentul document de poziție cu privire la procesarea deșeurilor miniere și industriale în scopuri economice și ecologice am avut Directiva 21/2006/CE, Tabel de concordanță HG 856/2008 cu Directiva 21/2006/CE, HG 856/2008, Anexa 1 - Reglementări naționale și internaționale aplicabile, OUG nr. 15/2009, privind managementul și gestionarea integrată a deșeurilor. De asemenea, lucrarea "Influența Industriei Miniere Asupra Mediului" a Prof.univ.dr.ing. Dumitru FODOR, Universitatea din Petroșani precum și studiul "Managementul deșeurilor din minerit, exploatare în carieră, procesare a minereului în Uniunea Europeană" al DG Environment, European Commission- Decembrie 2001.